

Mier - gréc. *Eirené*, lat. *pax*; franc. *paix*; zosobnenie mieru zobrazované prevažne ako žena podpaľujúca hromadu zbraní (pozri *pochodeň*); v ruke máva tiež *palmovú* ratolesť, prípadne je sprevádzaná *holubicou* s *palmovou ratolesťou* (aj *olivovou* vetievkou); môže byť symbolizovaná aj *rohom hojnosti* (ako dôsledok mieru); mier vo všeobecnosti chápaný ako výraz *ženského princípu* sveta; objavuje sa v politickej *grafike* (Daumier, Pelc, Lada a d.); novodobým symbolom mieru je *holubica mieru* (T.Sansovino, Tiepolo)

Biedermann v súvislosti s heslom *chryzantéma*: čínske slovné hračky na základe rovnakej alebo podobnej výslovnosti slabík vyjadrovali hádankové želania *šťastia*, ako napr. *borovica* a *chryzantéma* („ži dlho“), *deväť*, *chryzantéma* a *prepelica* („deväť generácií si želá žiť v mieri“)

-v súvislosti s heslom *Ianus/Janus*: v Ríme na *Forum Romanum* nedochovaný Ianusov chrám v podobe dvojitej *brány*, ktorá sa zatvárala iba v dobe mieru

pozri *Pax Romana*, *Pax vobiscum*; *oliva*, *pes* (Heinz-Mohr); *Ryby* (Biedermann); *zemeguľa Organizácie spojených národov* (Baleka); *Athéna Polias*; *holubica mieru*; *kotva*

<http://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%ADr>

J. Tintoretto: Minerva odháňa Marsa od Mieru a Prosperity (16.st.)

J. de Backer: Alegória Spravodlivosti a Mieru v objatí (16.st.)

H. von Aachen: Alegória mieru, umenia a hojnosti (1602)

L. Giordano: Rubens maľuje alegóriu Mieru (17.st.)

J. Brueghel II. a J. van Balen: Alegória spravodlivosti a mieru (17.st.)

T. van Thulden: Alegória Spravodlivosti a Mieru (17.st.)

T. van Thulden: Návrat mieru (17.st.)

É. Le Hongre: Mier (bronzová socha z kenotafu Mazarina, kaplnka de l'Institut de France, 17.st.)

J. Lievens: Alegória Mieru (1652)

C. Giaquinto: Alegória mier a spravodlivosť (1753-1754)

P.-P. Prud'hon: Triumf Bonaparta a Mieru (18.-19.st.)

T. Chassériau: Mier (1844-1848)

M. A. Bazovský: Mier (1944)

E. Šimerová-Martinčeková: V znamení mieru (1973)

miera/mierka - 1.rozmer, rozsah, množstvo; pozri *merať*

2.filozofická kategória označujúca jednotu kvantity a kvality ľubovoľného predmetu alebo javu; v oblasti *estetiky* pojem úzko súvisí s kategóriou *estetická rovnováha*; pozri *proporcie, proporčný systém, modul, faccia/vista/testa, kanonický poriadok; kompozícia*

Mieris Starší Frans van - (†1681); maliar *holandského zlatého veku*, maliar žánru a portrétista; popredný člen leidskej rodiny maliarov; maliarmi boli aj jeho synovi Ján (†1690) a Willem (†1747) a jeho vnuk Frans van Mieris Mladší, ktorí sa tiež venovali žánrovým témam

http://en.wikipedia.org/wiki/Frans_van_Mieris_the_Elder

Mieris Willem van - (†1747) holandský maliar *leidskej školy*, syn *Fransa van Miersa St.*

http://www.wga.hu/html_m/m/mieris/willem/index.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Willem_van_Mieris

https://www.google.sk/search?q=Mieris+Willem+van&espv=2&biw=1852&bih=995&tbm=isch&imgil=h64MoPO1iw_ytM%253A%253B_F3VTR72opCUdM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.nationalgallery.org.uk%25252Fpaintings%25252Fwillem-van-mieris-a-woman-and-a-fish-pedlar-in-a-kitchen&source=iu&pf=m&fir=h64MoPO1iw_ytM%253A%252C_F3VTR72opCUdM%252C_%2526usg=__Zt5Soq5cSuluOaDeGCEZeMm9SzU%3D&ved=0CC4Qyjc&ei=7VyJVKP4HYX_Uu_Hg4gG#facrc=_&imgdii=_&imgrc=h64MoPO1iw_ytM%253A%3B_F3VTR72opCUdM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.nationalgallery.org.uk%252Fupload%252Fimg%252Fmieris-woman-fish-pedlar-kitchen-NG841-fm.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.nationalgallery.org.uk%252Fpaintings%252Fwillem-van-mieris-a-woman-and-a-fish-pedlar-in-a-kitchen%3B311%3B371

W. van Mieris: Sediaci muž (1688)

W van Mieris: Rinaldo a Armida (1709)

miery dĺžkové - dĺžkové miery

miery historické - 1. historické dĺžkové miery sa používajú približne od 500 pr.Kr.; v *staroveku* sa užívali v rôznych krajinách rôzne meracie jednotky; dokonca každé mesto mohlo mať svoju mieru a váhu; miery sa zvyčajne odvodzovali z rozmerov ľudského tela dospelého muža, napr. *palec*, *stopa*, *laket'*, *krok*, *siaha*, *míle*, *cól* ap.; nejednotnosť mier komplikovala obchod a rozvoj priemyslu; prvý návrh na zavedenie jednotnej sústavy mier a váh vznikol vo Francúzsku 1875; francúzska metrická sústava platila takmer po celom svete s výnimkou anglicky hovoriacich krajín; základnou jednotkou dĺžky v metrickej sústave je *meter*; jednou z najstarších dĺžkových jednotiek používaných na našom území je *pražský (český) laket'*, ktorého pôvodná dĺžka 0,592 7m sa zachovala dodnes na železnej tyči zamurovanej pri vchode do veže Novomestskej radnice v Prahe; ďalšou starou dĺžkovou mierou bol *zemský povrazec*, ktorý tvorilo 52 pražských lakt'ov a bol najväčšou starou dĺžkovou mierou; od roku 1806 sa na našom území zaviedla siahová miera, ktorej základom bola *videnská siaha*; okrem nej boli na starších mapách uvádzané ešte aj *freiberská siaha*, *uhorská* alebo *štiavnická siaha*; základom siahových mier bola videnská siaha, ktorá merala 1,896 48m (delila sa na stopy, palce a čiarky); až od roku 1876 sa zaviedla na našom území metrická sústava, ktorej základnou jednotkou je *meter*; v anglických odborných textoch sa ešte stretávame so základnou jednotkou, ktorou je *yard* (0,91m), ktorý sa delí na 3 stopy alebo 36 *cólov*; väčšou jednotkou je *anglická míla*, ktorá má 1,6km (6 850 stop)

-staroegyptské dĺžkové miery používané za I. dynastie, asi okolo 3000 pr.Kr. (čiže staré 5000 rokov): *kráľovský laket'* ktorý sa delil na 7 *dlaní*; každá dlaň mala 4 prsty; pre väčšiu vzdialenosť používali Egypťania jednotku *chet* alebo *khet*, ktorá sa rovnala 100 kráľovských lakt'ov; Egypťania používali na meranie presné pravítka z kameňa a pravdepodobne jestvovali aj drevené, ktoré sa nedochovali; starou jednotkou merania bola *siaha*; aby sa dosiahlo jednotnosti miery v celej zemi, bol zhotovený prototyp v podobe kovovej tyče;

koncom 17.st. bol však tento prototyp tak opotrebovaný, že už sa podľa neho nedali zhotovovať presné meradlá; preto boli vyrobené dve nové kópie nazývané *peruánska siaha* a *severná siaha* podľa toho, že s nimi robila merania *Académie Francaise* v Peru a Laponsku; roku 1790 na návrh francúzskeho Národného zhromaždenia bola zostavená medzinárodná vedecká komisia, ktorá dostala za úlohu vybrať a definovať novú jednotku miery; po dlhých sporoch bola nakoniec určená dĺžka jednej desaťmilióntej časti zemského kvadrantu (kvadrant = dĺžka poludníka Zeme medzi pólom a rovníkom, tj. 1/4 obvodu Zeme v smere poludníka); potrebné merania zemského kvadrantu boli prevedené *peruánskou siahou*; názov meter navrhol francúzsky matematik a astronóm Jean Charles Borda podľa gréckeho slova *metron* = miera; vo Francúzsku bola jednotka meter zavedená zákonom 1795; bol vytvorený prototyp z *platiny* v podobe tyče o obdĺžnikovom priereze; roku 1797 tento prototyp uložili do štátneho archívu v *Louvre* a v roku 1799 bola zákonom stanovená definitívna prevodová hodnota pre staré francúzske miery: $1\text{m} = 443,295\ 938$ (parížskych) čiarok peruánskeho siahu; to všetko za teploty $16,5^{\circ}\text{C}$ alebo 13 stupňov Réamura; neskoršie sa ukázalo, že ani táto hodnota nemá potrebnú presnosť; tak bola stará definícia opustená a nahradená novou mierou, ktorá umožňuje presnejšiu reprodukciu prototypu metra uloženého v archíve Medzinárodného ústavu pre miery a váhy v Sevres pri Paríži; sevrésky prototyp ale slúžil a bude ešte dlho slúžiť ako vzor pre výrobu kópií, z ktorých sa odvodzujú všetky vyrábané meradlá v jednotlivých krajinách používajúcich metrickú sústavu; nakoľko je tento prototyp uložený v archíve, hovorí sa mu niekedy tiež *archívny meter*; zatiaľ poslednú podobu získal meter roku 1886; tvorí ho platinoiridiová tyč v tvare H, na ktorej je dvoma vrypmi vyznačená vzdialenosť 1m; podľa tohto prototypu bolo vyrobených 40 rovnakých tyčí; táto praktická definícia sa ukázala časom nedostatočná; roku 1960 sa prišlo k novej definícii: meter = 1 650 763,73 násobku vlnovej dĺžky žiarenia šíriaceho sa vo vákuu, ktoré prislúcha prechodu medzi energetickými hladinami $2p_{10}$ a $5d_5$ atómu kryptónu 86; rozhodujúcu úlohu pri definícii tohto metra hrá *spektrálna* čiara oranžovej farby, a preto sa novo definovanému metru niekedy hovorí *oranžový meter*

2.plošné historické miery sa vyskytujú v archívnych mapových a meračských elaborátov o pozemkoch; jednotkou je štvorcová siaha ($3,6\text{m}^2$) a *katastrálne jutro* ($0,575\ 46\text{ha}$); *jutro* je jednotka plošnej siahovej sústavy a meria $0,575\text{ha}$

-ani štvorcové miery nie sú vynálezom modernej doby; už starí Egypťania bežne rozoznávali štvorcový *kráľovský lakeť* a 100 týchto lakťov tvorilo *zemský lakeť* a 100 zemských lakťov tvorilo 1 *setat*

H. va Balen II.: Merači (17.st.)

miernosť - umiernenosť

miestna farba - farby lokálne

miestnosť uväznená - uväznená miestnosť

miestnosť uzavretá - pozri kabína

miešacia bieloba - bieloba miešacia

miešanie farieb - 1. aditívne miešanie farebných svetiel a pigmentov

2. **subtraktívne miešanie** farebných svetiel a pigmentov

3. v obecnom význame splyvanie dvoch farieb spolu tak, aby mali po zmiešaní patričný odtieň; pozri *redukcia, temperovanie*

miešaný glej - glej miešaný

Mignard Nicolas -

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=22

A. Masson, N. Mignard: Comte de Harcuort

migréna - hlava/hlavy bolenie

Mihos - Mahes/Majhesa/Maaahes

mihráb - 1. modlitebný výklenok v mešite v smere kibla (k Mekke)

2. stĺpová sieň v mešite; pozri *mimbara*; *islamská architektúra*

Michal/Michael - archanjel Michal

Sv. Michal a váženie duší - Hall v súvislosti s heslom *Posledný súd*; *archanjel Michal* okridlený a v brnení drží váhy; na každej miske váh je malá nahá postava (pozri *nahota*), ľudská *duša*; spravodlivá duša je zvyčajne ťažšia a kľučí a modlí sa; *démon* sa niekedy pokúša vychýliť váhy (oblúbený motív v *holandskom maliarstve*); alebo býva archanjel zobrazovaný s vytaseným *mečom*, ako stojí v ceste zatratencom, ktorí sa pokúšajú uniknúť trestu; váženie srdca bola jedna z úloh rímskeho *Merkúra*, ktorý v mnohých ohľadoch je *pohanským* prototypom archanjela Michala; pozri *váženie srdca* v *egyptskej mytológii*; *váženie duší/psychostazis* v *byzantskom umení*; *anjel* (Heinz-Mohr)

Heinz-Mohr: v západoeurópskom umení váženie duší vykonávané archanjelom Michalom alebo *rukou Božou/Dextra Dei*, ktorá zostupuje z nebies; *Mária* môže v prospech hriešnikov (pozri *hriech*) prikladať na miskú váh svoj *ruženec*; ako protiváha môže slúžiť aj *kalich* alebo *baránok*

Baleka v súvislosti s heslom *prevrátený svet/mundus inversus*: stredoveké vnímanie prevráteného sveta však vyjadrovalo aj hlbokú nedôveru ľudových vrstiev v akúkoľvek pozemskú aj sľubovanú posmrtnú kresťanskú spravodlivosť (neskoro stredoveká grafika zachycuje napr. *Posledný súd*, pri ktorom diabol - zlo a bezprávie váži viac ako spravodlivá ľudská duša

Súd duší (Apokalypsa 1313)

Sv. Michal a váženie duší (detail Posledného súdu, centrálna brána Notre-Dame v Paríži)

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Michael Zjavenia (Norimberská kronika, 1493)

Sv. Michal a váženie duší a pekelný pažerák (freska z kostola v Gouaux-de-Larboust, Francúzsko, 15.st.)

H. Memling: Posledný súd (detail, 1473)

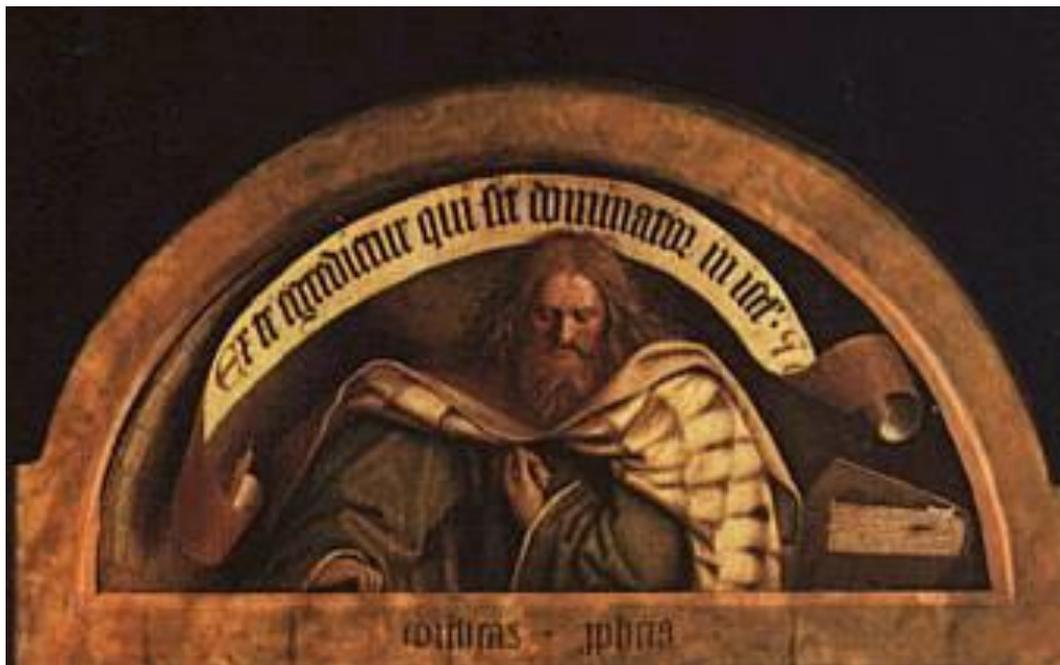

H. Wierix: Sv. Michal (1585)

Micheáš (z Moreše) - jeden z dvanástich *malých prorokov*, autor *Knihy Micheášovej (Starý zákon)*; Micheáš mladším súčasníkom proroka *Izaiáša*; žil v 8.st.pr.Kr. na vidieku ale poznal demoralizovaný život v *izraelských a judských mestách*; jeho obvinenia boli namierené najmä proti *Jeruzalemu*, kde bohatí zneužívali svoje postavenie rovnako ako vtedajší náboženský predstavitelia; zatiaľ čo *Ámos* a *Ozeáš* sústredili svoju kritiku na modlárstvo a kanaánske *pohanské* náboženstvo, Micheáš obmedzil svoje prejavy na sociálne nespravodlivosti; poukazoval, že Božiu milosť nemožné zaistiť náročnými obeťami a formálnymi rituálnymi praktikami, ale každodennou životnou pokorou a spravodlivosťou; k najdôležitejším Micheášovým myšlienkam patrí očakávanie príchodu *Mesiáša* v *Betleheme*; pozri *Gentský oltár*

Baleka v súvislosti s heslom *proroci*: zobrazovaný s dieťaťom

https://www.google.sk/search?q=Dore:+The+Prophet+Micah&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CCYQsARqFQoTCJ-7xvK7uMcCFUPZLAodRj8NPw&dpr=1#imgrc=L_p-rWbflKUaLM%3A

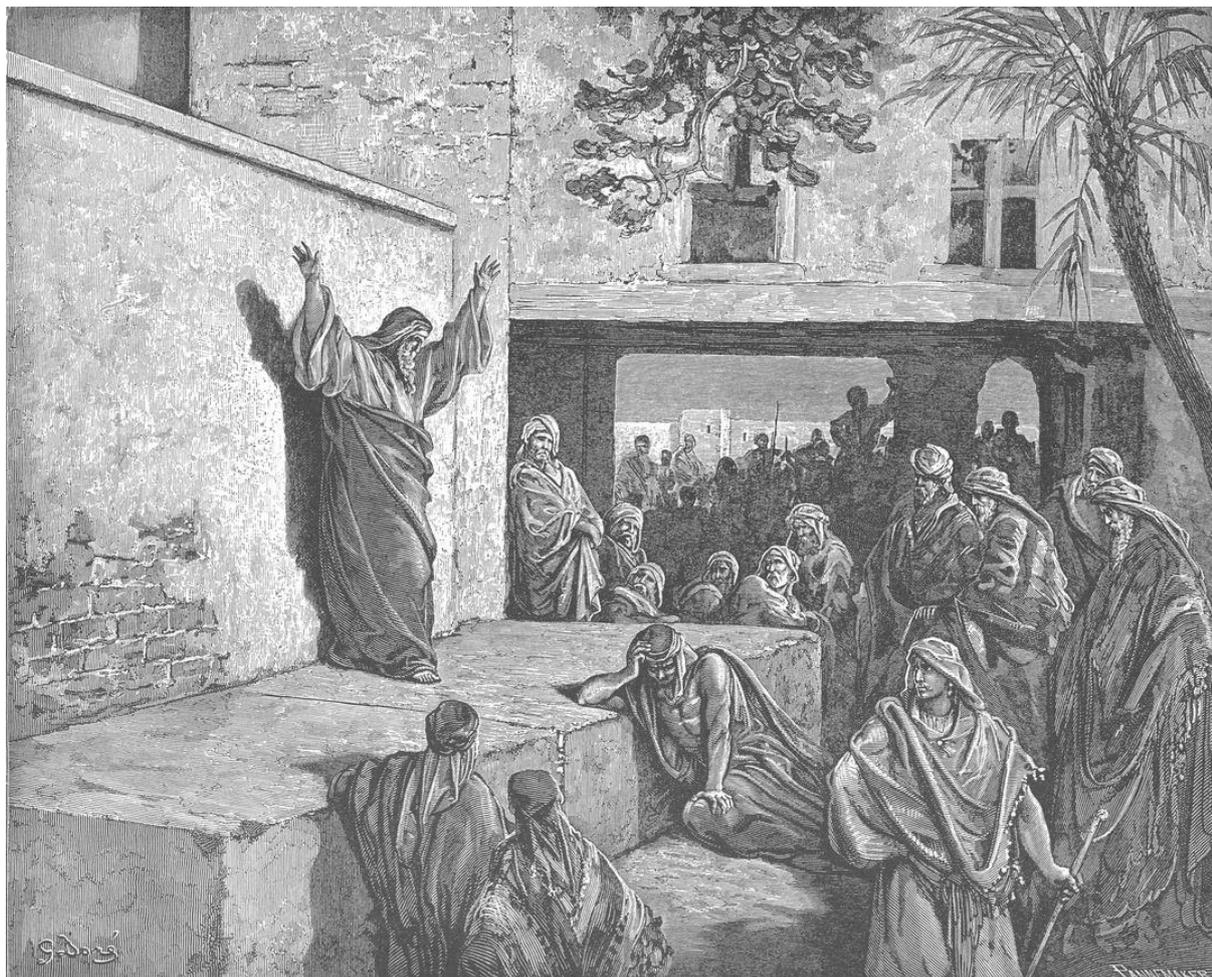
J. a H. van Eyck: Micheáš (Gentský oltár, horná luneta pravého krídla zatvorenej časti polyptychu, 1432)

M. Wolgemut: Micheáš (Norimberská kronika, 1493)

Ch. Weigel st.: Prorok Micheáš (medirytina z Bible ectypa, 1695)

G. Doré: Prorok Micheáš nabáda Izraelitov, aby sa obrátili (drevoryt, 1866)

Michelangelo Buonarroti - (†1564); celým menom Michelagnolo di Ludovico di Buonarroto Simoni; bol taliansky sochár, maliar, architekt, básnik; jeho dielom vyvrcholila *renesancia* a začínal *barok* (pozri *manierizmus*)

Eurotelevízia: túžba po peniazoch a roztopašnosť priviedli mladého Michelangela k nápadu vyrobiť sochu Spiaceho *Amora*, ktorá bola na nerozoznanie od antických sôch (pozri *antické umenie*); s priateľmi ju zašpinili a zahrabali do zeme a všetko narafičili tak, aby sa zdalo, že tam leží poriadne dlho; dúfali, že nejaký *zberateľ* - *starožitnosti* z Ríma im za tento nález dá balík peňazí; zámer im vyšiel a zákazník sa stal kardinál Raffaele Riario, ktorý im sľúbil dvesto dukátov; keď im nakoniec dal iba osemnásť dukátov, čo bola suma za novú sochu, nahnevaný a urazený Michelangelo povedal pravdu a žiadal od kardinála vyššiu sumu; ten sa najskôr nahneval, že hlúpo naletel, ale potom uznal Michelangelov talent, pozval ho na svoj honosný dvor a tam sa ctížiadostivému umelcovi otvorili dvere k prestížnym zákazkám

pozri *ignudi*, *Sixtínska kaplnka*, *kararský mramor*, *kartón*, *kontrapost*, *Dávid*, *Kristus Sudca a tribunál apoštolov a svätcov*; *kult tela*; *Albertina*, *B. Peruzzi*, *Volterra*, *scorso*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Escatologia>

[http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_the_Centaurs_\(Michelangelo\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_the_Centaurs_(Michelangelo))

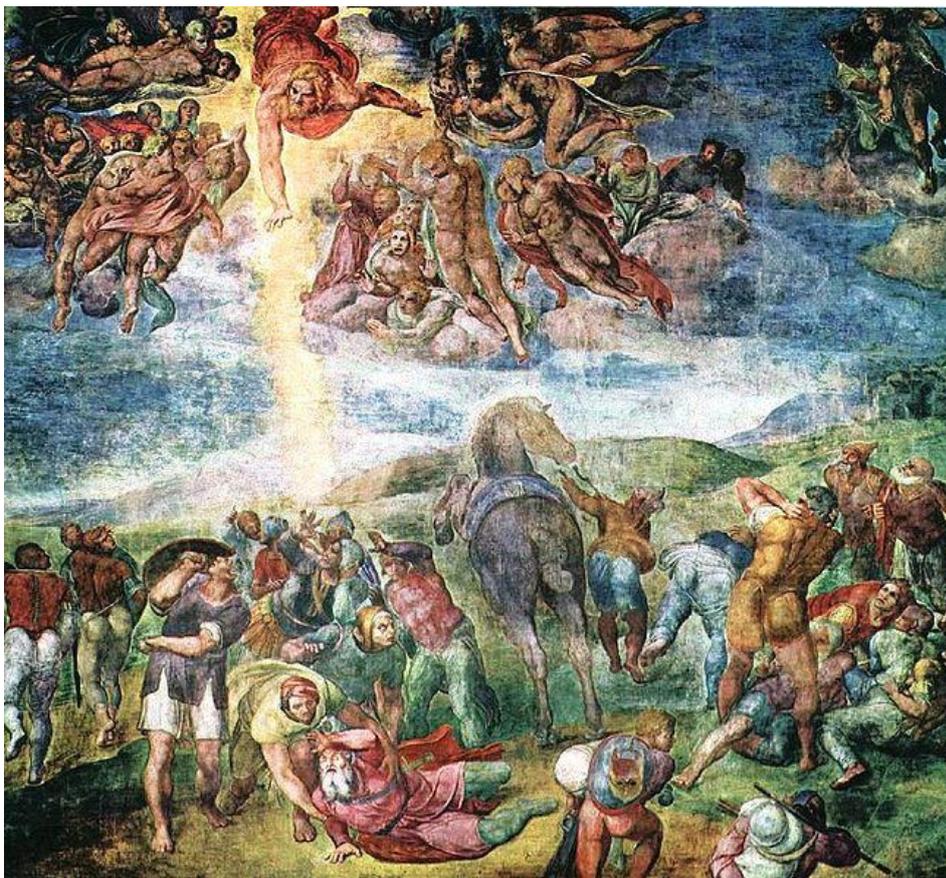
<http://www.artbible.info/art/large/78.html>

http://sk.wikipedia.org/wiki/S%C3%BAbor:Martyrdom_Michelangelo.jpg

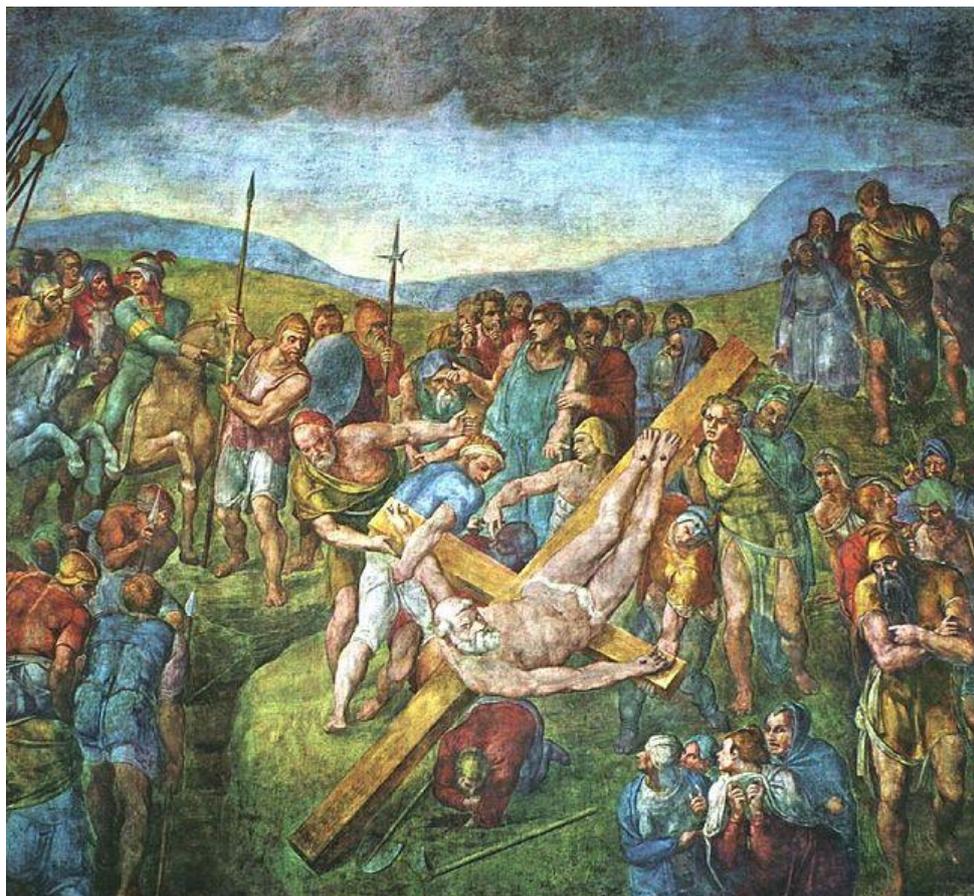
<http://sk.wikipedia.org/wiki/S%C3%BAbor:4paul1.jpg>

Marcello Venusti: Michelangelo

Michelangelo: Obrátenie svätého Pavla

Michelangelo: Ukrižovanie sv. Petra (freska Pavlínskej kaplnky vo Vatikáne)

Michelangelo: Pokušenie sv. Antona (16.st.)

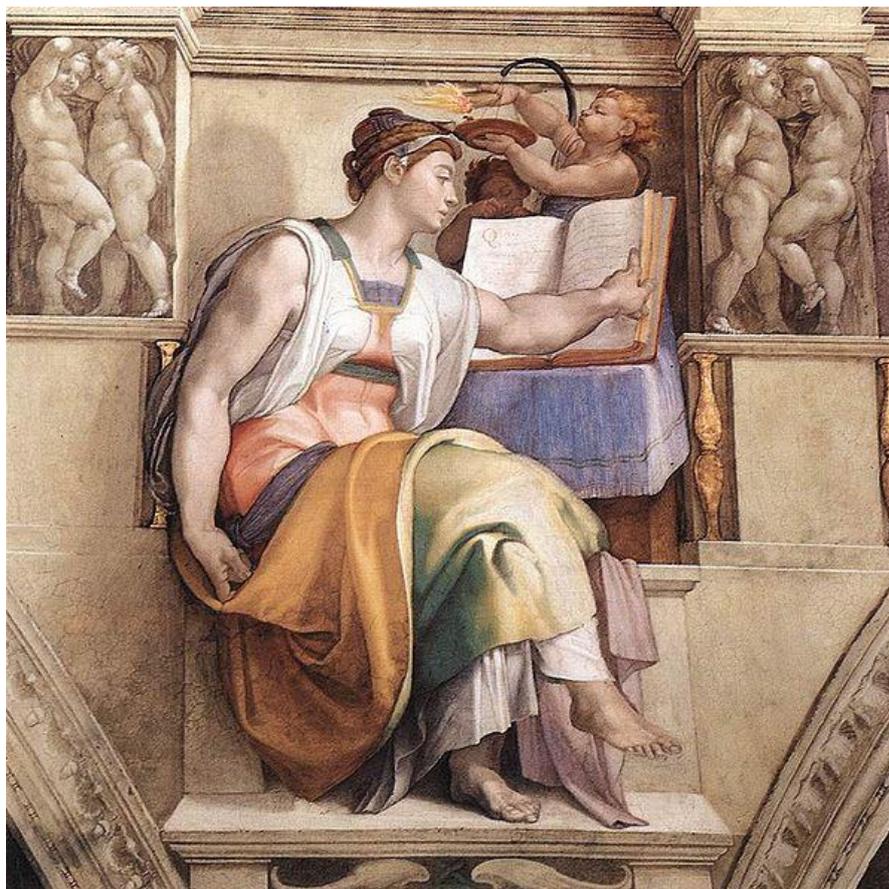
Michelangelo: Posledný súd (freska, Sixtínska kaplnka, Vatikán, 1541)

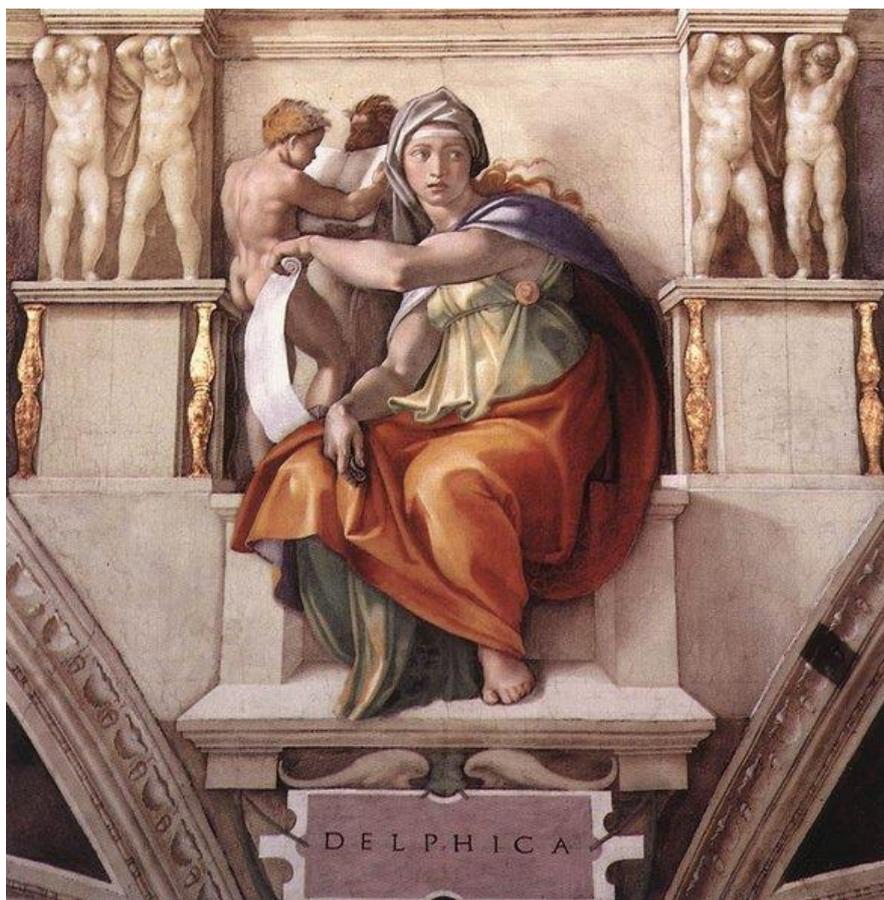
Michelangelo: Lýbijská Sibyla (freska, Sixtínska kaplnka, 1508-1512)

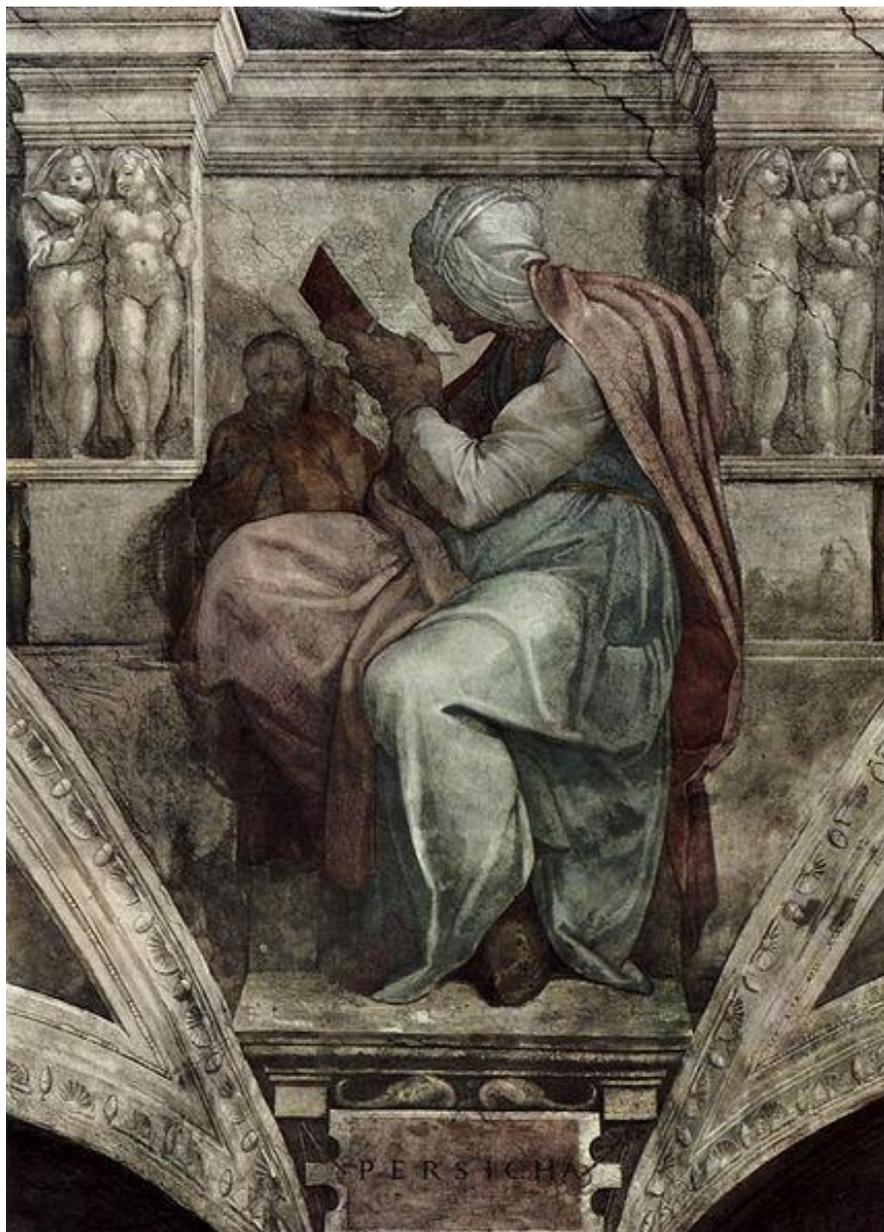
Michelangelo: Sibyla Kumská (freska, Sixtínska kaplnka, 16.st.)

Michelangelo: Sibyla Eritrejská (freska, Sixtínska kaplnka, 1509)

Michelangelo: Sibyla Delfská (freska, Sixtínska kaplnka, 1509)

Michelangelo: Sibyla Delfská (freska, Sixtínska kaplnka, 1508-1512)

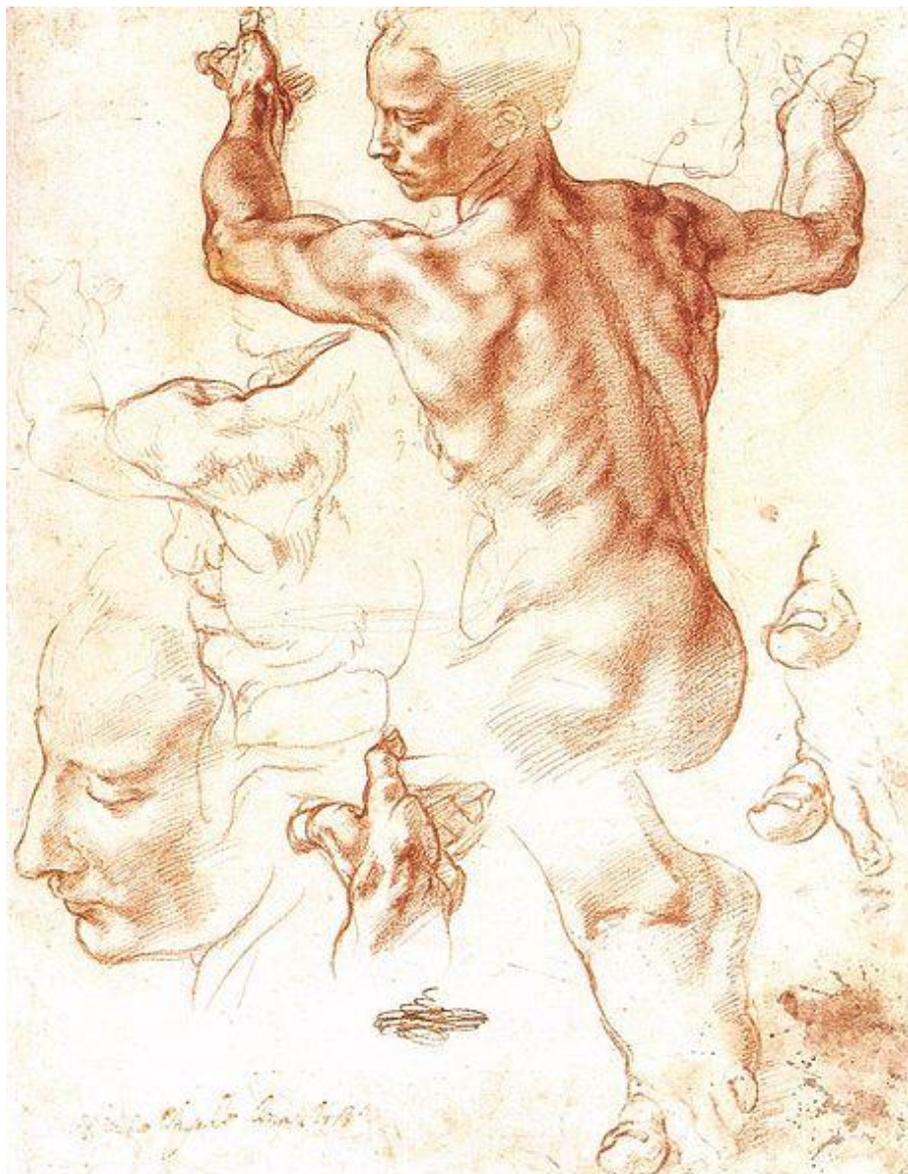
Michelangelo: Prorok Izaiáš (freska v Sixtínskej kaplnke, 1509)

Michelangelo: Prorok Jonáš (freska v Sixtínskej kaplnke, Vatikán, 1471)

Michelangelo: Štúdia desnuda nad prorokom Danielom (krieda, 1510-1511)

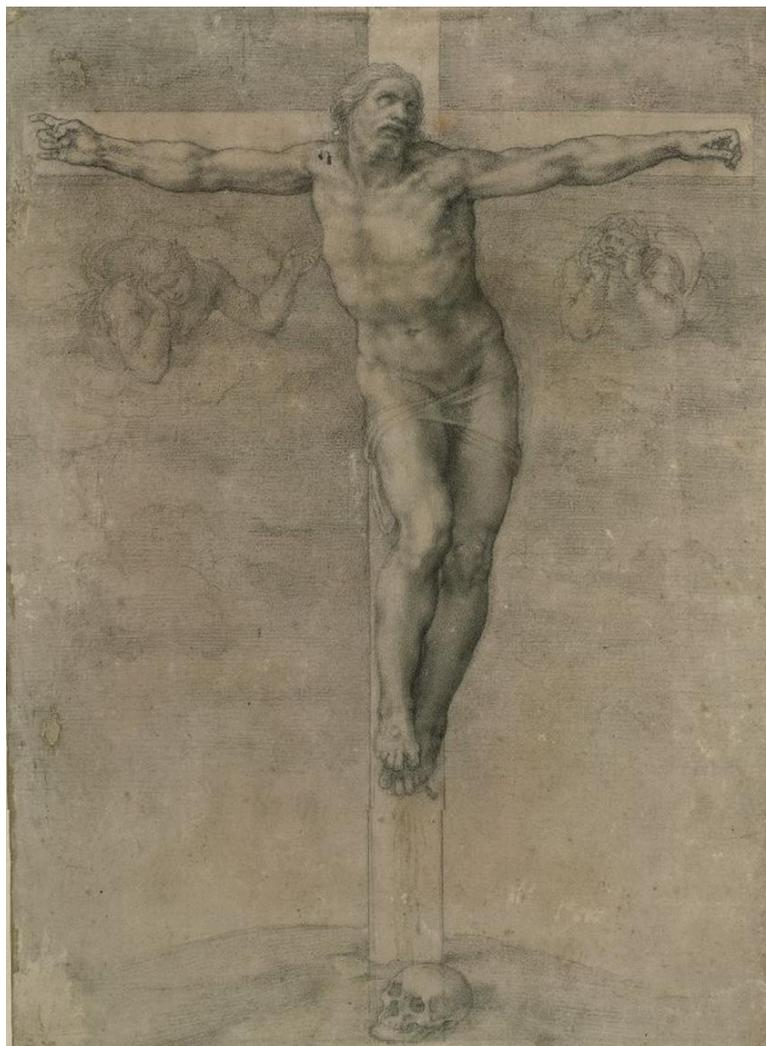
Michelangelo: Štúdia k freske Líbyjskej Sibyly (16.st.)

Michelangelo: Prometheus

Michelangelo: Madona s dieťaťom (štúdia, 1520-1525)

Michelangelo: Kristus na kríži (kresba, 1538-1541)

Michelangelo: Štúdia hlavy

Michelangelo: Zomierajúci otrok (štúdia)

Michelangelo: Svätá rodina (tondo, 1506-1508)

Michelangelo di Campidoglio -

Michelangelo di Campidoglio: Zátišie s hroznom (17.st.)

Michelena Arturo -

http://translate.google.sk/translate?hl=sk&sl=en&u=http://en.wikipedia.org/wiki/Penthesilea&prev=/search%3Fq%3DPenthesilea%26hl%3Dsk%26tbo%3Dd%26rlz%3D1C1TEUA_enSK466SK466&sa=X&ei=vQMVUY3zMsOztAbCyICwDA&ved=0CD0Q7gEwAQ
<http://de.wikipedia.org/wiki/N%C3%A4chstenliebe>

A. Michelena: Penthesilea

Michelino - Michelino Domenico di - (†1491); taliansky maliar florentskej školy a stúpenec štýlu *Fra Angelica*

http://en.wikipedia.org/wiki/Domenico_di_Michelino

D. di Michelino: Posvätný valec - Danteho Božská komédia (freska v kupole kostola Santa Maria del Fiore vo Florencii, 1465)

D. di Michelino: Zuzana a starci (15.st.)

Michelozzo/mikeloco di Bartolomeo - (†1472); zvaný Michelozzo; taliansky staviteľ, architekt a sochár ranej renesancie; činný vo Florencii a potom v krátko Miláne; ako nasledovník *F. Brunelleska* viedol hutu florentského dómu; prispel k rozvoju svetskej architektúry; pozri *Dontello*

michelsberská kultúra - *archeologická kultúra* staršieho *eneolitu* (okolo 3 000 pred Kr.) v porýnskej oblasti na juhozápade Nemecka, ale vzáčne aj v strednom Nemecku a Čechách; charakteristickou *nádobou* je "tzv.tulipánový pohár"

Michiels - M. Simons

Mijn Herman van der - (†1741); holandský dvorný maliar 18.st.; naučil maľovať kvety podľa nemeckého barokového maliara kvetín Ernsta Stuvena a stal sa majstrom v Antverpách *cechu svätého Lukáša* v roku 1712 a nasledujúci rok dvorným maliar sa Jána Viléma Falckého; s rodinou odišiel do Dusseldorfu, kde maľoval pri dvore Van der Mijn; Van der Mijn sa vrátil do Holandska v roku 1717, ale odišiel na cestu cez Brusel a Paríž do Londýna, kde zostal s výnimkou roku 1737, kedy išiel na výlet do Leeuwardenu; jeho sestra Agáta bola tiež maliarka kvetín, ktorá ho sprevádzala do Anglicka spolu s jeho deťmi, ktoré sa tiež všetky stali maliarmi: George, Robert, Cornelia, Frans, Gerard a Andreas van der Mijn; jeho žiakmi boli James Latham a Herman Frederik van Hengelo; pozri *antverpskí maliari cechu sv. Lukáša, dvorní maliari, kvetinoví umelci*,

http://en.wikipedia.org/wiki/Herman_van_der_Mijn

<https://www.google.sk/search?q=Herman+van+der+Mijn&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=r-I3Vc6EMYPvywP4goGoDQ&ved=0CB4QsAQ>

H. van der Mijjn: Kvety (18.st.)

H. van der Mij: Kvety (18.st.)

H. van der Mijl: Štúdia kvetov (18.st.)

H. van der Mijl: Zátišie s hubami a motýľmi (18.st.)

H. van der Mijl: Támar a Amnon (18.st.)

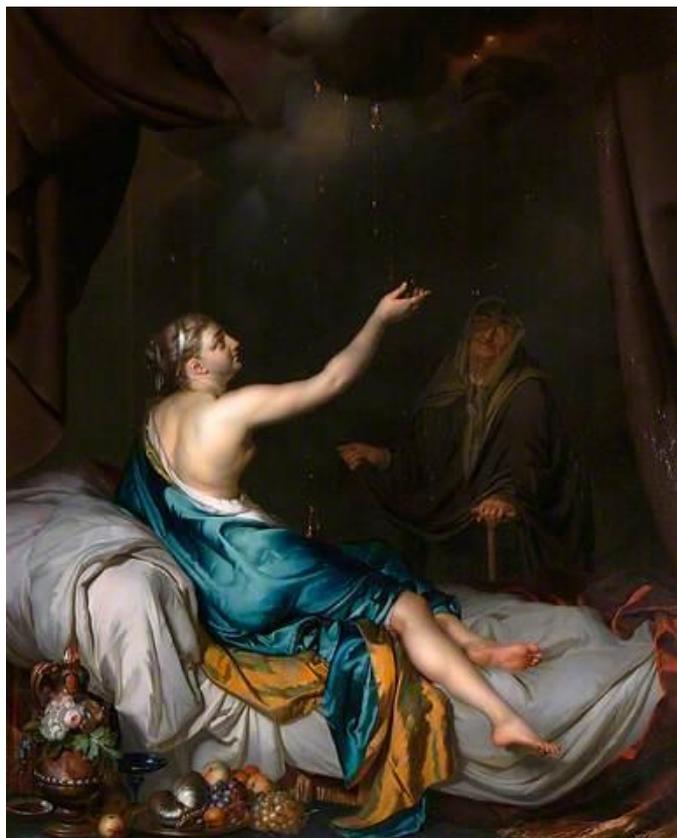
H. van der Myn: Smrť Sophonisby (18.st.)

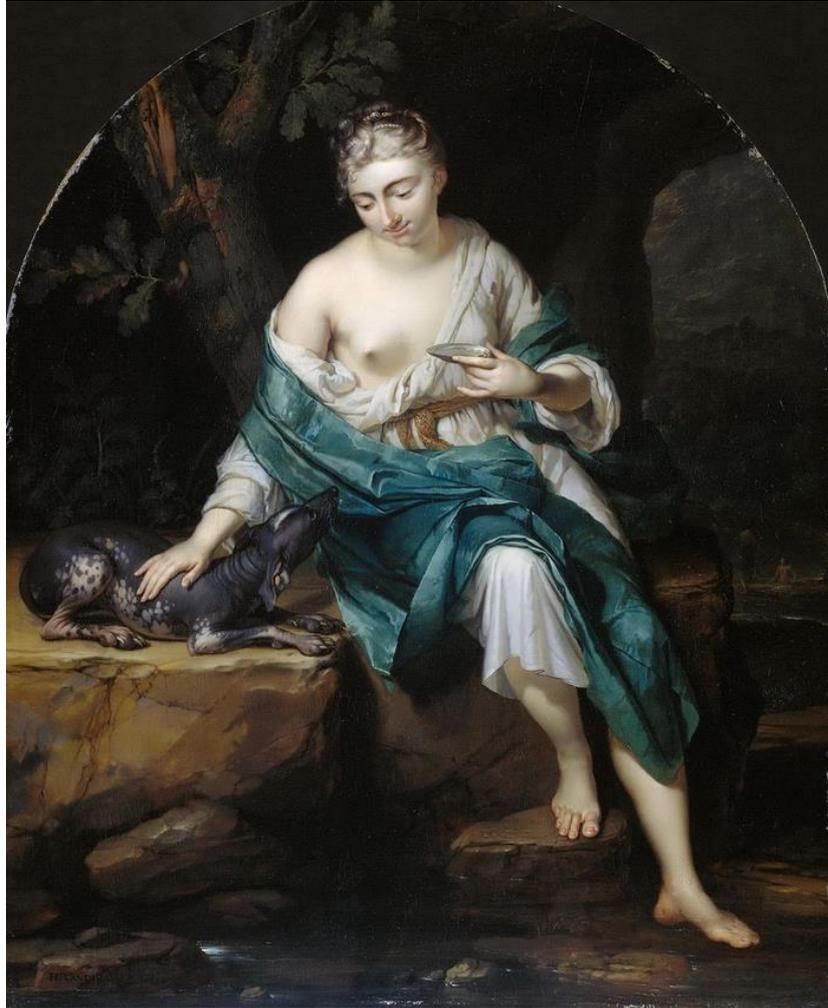
H. van der Mijne: Venuša a Kupido (18.st.)

H. van der Mijne: Venuša a Kupido (18.st.)

H. van der Mijst: Danae (18.st.)

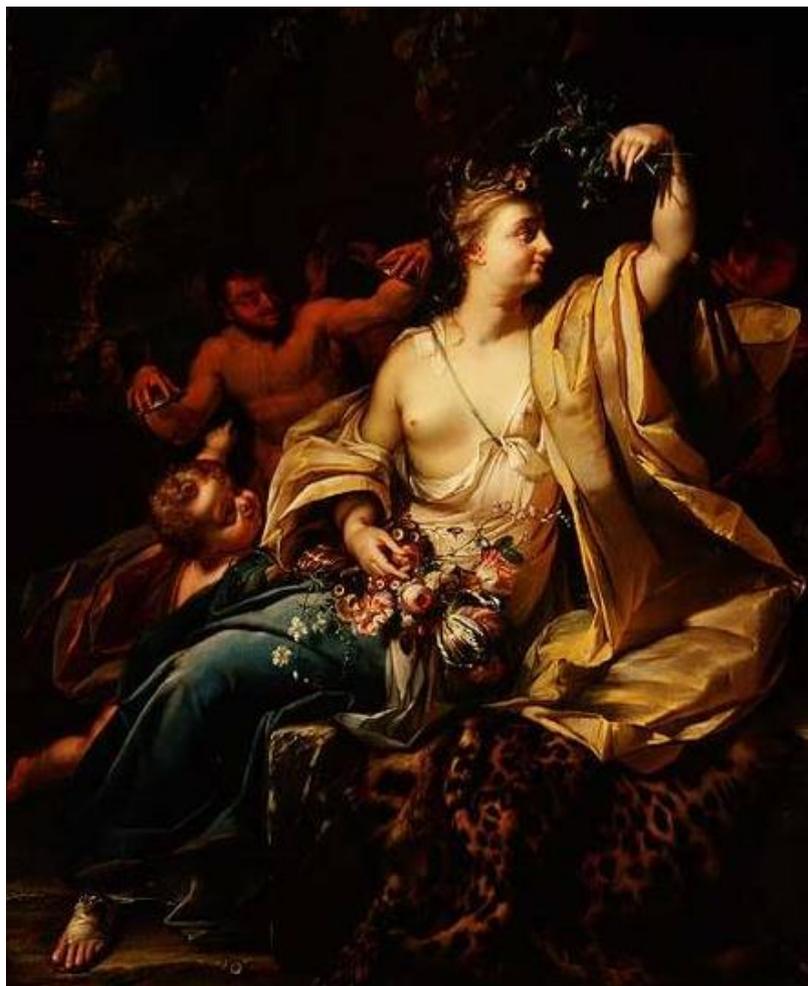
H. van der Mijl: Alegorická ženská postava so psom (1719)

H. van der Mijl: Támar (18.st.)

H. van der Mijne: Bakchnatka (18.st.)

H. van der Mijst: Bakchnatka s putom, satyrom a nymfami (18.st.)

Mijtens Johannes -

J. Mijtens: Dvojportrét mladého páru ako Granida a Daifilo (1640-1670)

Mijtens Martin van - *Meytens Martin van*